

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДНОЈ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

"Služben Vesnik N.R.M"
administracija

Skopje
Marsala Tita

"СЛУЖБЕНИ ЛИСТ" излази два пута недељно. — Рукописи се не враћају. —
Огласи по тарифи. — Текући рачун
број 10-313-004. — Поштарина плаћена у
готову.

Уторак, 29 април 1947

БЕОГРАД

БРОЈ 35

ГОД. III

Цена овом броју је 3.— дин. — Преплата
за прво полугође износи динара 300.—, а
за целу 1947 годину динара 550.—, —
Редакција: Бранкова бр. 20. — Телефон:
Редакција 28-838, Администрација 22-619

278.

На основу чл. 1 Закона о овлашћењу Влади
ФНРЈ за доношење уредаба по питањима из народне
привреде, Влада ФНРЈ, на предлог Министра сао-
браћаја, прописује

УРЕДБУ

О ОРГАНИЗАЦИЈИ И ПОСЛОВАЊУ ЈУГОСЛО- ВЕНСКИХ ДРЖАВНИХ ЖЕЛЕЗНИЦА

Опште одредбе

Члан 1

Југословенске државне железнице (ЈДЖ) су
труст железничких предузећа и железничких газдин-
става као и њихових главних дирекција.

Југословенске државне железнице стоје под ад-
министративно-оперативним руководством Министар-
ства саобраћаја.

Члан 2

Делокруг Југословенских државних железница
односно њихових предузећа и газдинстава је:

1) да врши превоз робе и путника на основу
транспортног плана и осталу делатност у вези са
експлоатацијом железница;

2) да врши велике оправке и грађење возних
објеката за потребе експлоатације;

3) да врши грађење нових железница и капи-
талне реконструкције.

Члан 3

Железничка предузећа и газдинства, главне ди-
рекције и Генерална дирекција железница имају
својство правног лица и за своје обавезе одговарају
имовином која им је дата на управљање.

Члан 4

Југословенске државне железнице односно же-
лезничка предузећа и газдинства, главне дирекције
и Генерална дирекција железница послују по прин-
ципу рентабилитета и наплаћују своје услуге по
прописаним тарифама.

Члан 5

Рачуноводствена служба Југословенских држав-
них железница обавља се по прописима Закона о
једнообразном рачуноводству и по прописима ове
уредбе.

Организација Југословенских државних железница

Члан 6

Железничка газдинства и железничка предузећа
су основне јединице Југословенских државних же-
лезница.

Члан 7

Железничка газдинства су: железничке станице
или група железничких станица, матичне ложнице,
секције за одржавање пруге и електро-техничке
секције.

Сва железничка газдинства на територији јед-
ног већег подручја уједињена су под руководством
главне дирекције експлоатације железница.

Главна дирекција експлоатације железница сем
сопствених основних и обртних средстава има и за-
једничка основна средства за своја газдинства, која
ставља на искоришћавање појединим железничким
газдинствима.

Свако железничко газдинство има поред зајед-
ничких основних средстава примљених на искори-
шћавање од главне дирекције експлоатације желе-
зница и сопствена основна и обртна средства.

Свако железничко газдинство води своје рачу-
новодство и има свој засебан финансијски план.

Члан 8

Железничка предузећа су: железничке ради-
онице, предузећа за пројектовање и грађење желе-
зница, као и друга предузећа која су основана у
оквиру делокруга Југословенских државних желе-
зница.

Заједничка управа за железничке радионице је
Главна дирекција железничких радионица, а зајед-
ничка управа за предузећа за пројектовање и гра-
ђење је Главна дирекција грађења железница.

Под чију управу долазе остала предузећа одре-
ђује се решењем о оснивању.

Железничка предузећа имају своја сопствена
основна и обртна средства.

Члан 9

Решење о оснивању, спајању и укидању же-
зничких газдинстава и железничких предузећа доно-
си Министар саобраћаја.

Оснивање железничких газдинстава и же-
зничких предузећа уноси се у регистар железничких
газдинстава и предузећа који се налази код Мини-
старства саобраћаја.

Члан 10

Главне дирекције су:

1) Главна дирекција експлоатације железница
Београд;

- 2) Главна дирекција експлоатације железница Загреб;
- 3) Главна дирекција експлоатације железница Љубљана;
- 4) Главна дирекција експлоатације железница Сарајево;
- 5) Главна дирекција експлоатације железница Скопље;
- 6) Главна дирекција железничких радионица; и
- 7) Главна дирекција грађења железница.

Члан 11

Главне дирекције дужне су:

1) да одређују задатке својим газдинствима и предузећима и да на основу њихових предложених планова састављају експлоатационе, производне и финансиске планове;

2) да усклађују и контролишу рад газдинстава и предузећа;

3) да се старају о правилној организацији и раду предузећа и газдинстава, дајући им потребне смернице;

4) да помажу предузећа и газдинства у раду и снабдевању;

5) да се старају о спремању кадрова газдинстава и предузећа;

6) да мењају и обустављају наређења и решења шефа газдинства и директора предузећа уколико нису у складу са планом и датим смерницама; и

7) да воде евиденцију пословања.

Члан 12

Трустом Југословенских државних железница управља Генерална дирекција железница.

Генерална дирекција железница има сем сопствених основних и обртних средстава и заједничка основна средства која даје на искоришћавање главним дирекцијама.

Делокруг Генералне дирекције железница је:

1) да саставља свој привредни план и да одређује задатке главним дирекцијама у оквиру свога привредног плана;

2) да усклађује и контролише рад и пословање главних дирекција;

3) да се стара о правилној организацији пословања главних дирекција и да им даје потребне смернице;

4) да помаже главне дирекције у раду и снабдевању;

5) да се стара о спремању кадрова;

6) да планира цене превоза и саставља предлоге за њихово одобрење;

7) да мења и обуставља наређења и решења главних дирекција уколико нису у складу са планом и датим смерницама; и

8) да води евиденцију пословања.

Члан 13

На челу Генералне дирекције стоји генерални директор, а на челу главних дирекција стоје главни директори. Они непосредно управљају свим пословима дирекција.

Члан 14

Пословима експлоатације у Генералној дирекцији железница односно у главној дирекцији експлоатације железница управља директор експлоатације. Пословима производње у Главној дирекцији железничких радионица управља директор за производњу, а пословима капиталних радова у Главној ди-

рекцији грађења железница управља директор за капиталне радове. Директор експлоатације у Генералној дирекцији је уједно и први заменик Генералног директора; директор експлоатације, директор за производњу и директор за капиталне радове у односним главним дирекцијама су истовремено и први заменици главних директора.

Планским пословима у Генералној односно у главној дирекцији управља директор планирања, комерцијалним пословима управља комерцијални директор, а кадровским пословима заменик генералног односно главног директора по кадровским пословима. Правним и општим пословима генералне односно Главне дирекције управља секретаријат на чијем се челу налази секретар.

Члан 15

Генералног директора, главне и остале директоре као и заменике директора по кадровским пословима поставља Министар саобраћаја уз сагласност Претседника Владе ФНРЈ.

Члан 16

Генерални односно главни директор заједно са директорима, замеником директора по кадровским пословима и секретаром чине колегијум генералне односно главне дирекције. Колегијумом руководи генерални односно главни директор.

Колегијум је саветодавни орган генералног односно главног директора, који он сазива по свим важнијим пословима и начелним питањима, по важнијим техничким питањима и важнијим питањима оперативног руковођења, као што су израда плана, организациона питања, закључивање важнијих уговора, реконструкција, рационализација, планирање цена превоза, одређивање величине железничке мреже појединих главних дирекција, нацрти правних прописа и сл.

Ако се генерални односно главни директор не сложи са предлозима колегијума, сваки члан може о томе обавестити Министра саобраћаја односно генералног директора, али то не обуставља извршење наређења генералног односно главног директора.

Када се у колегијуму претресају специјална стручна питања, у саветовању колегијума могу учествовати стручњаци Генералне односно главне дирекције, као и остали познати стручњаци које позове генерални односно главни директор.

Члан 17

На челу предузећа стоји директор, а на челу газдинства шеф.

Директор предузећа односно шеф газдинства нарочито је дужан:

1) да предлаже производни односно експлоатациони и финансиони план као и да разрађује одобрени план;

2) да извршује план предузећа односно план газдинства;

3) да руководи финансионим пословањем у градицама, финансионог плана;

4) да се стара о рационалном искоришћавању основних и обртних средстава придржавајући се смерница и наређења главне дирекције;

5) да организује и води пуну евиденцију и контролу целокупног пословања;

6) да се приликом одлучивања о набавкама, уступању посла и уговора уопште стара да ови послови буду закључени на најповољнији начин и под најповољнијим условима;

Члан 18

Директор предузећа односно шеф газдинства има право управљања свим средствима у границама експлоатационих привредних планова и финансиског плана.

У случају елементарних непогода, већих удеса и т. сл. директор предузећа односно шеф газдинства може у циљу отклањања штете ангажовати потребна средства без обзира на границе датих му овлашћења и износа предвиђених финансиским планом, уз лично одговорност за целисходност предузетих мера. О учињеним трошковима у оваквим случајевима шеф газдинства односно директор предузећа дужан је поднети извештај и образложени предлог главном директору за одобрење ванредних средстава и покриће насталих трошкова.

Члан 19

Директор предузећа односно шеф газдинства одговоран је главном директору за управљање предузећем односно газдинством.

Члан 20

Свако железничко предузеће односно газдинство има своје рачуноводство.

Руководилац рачуноводства непосредно одговара директору предузећа односно шефу газдинства, а за стручно обављање рачуноводствене службе добија смернице и упутства од непосредно вишег руководиоца рачуноводствене службе.

Члан 21

Задатак руководиоца рачуноводства је:

- 1) да организује и руководи рачуноводством предузећа односно газдинства;
- 2) да организује и руководи сталном службом рачуноводствене контроле и евиденције; и
- 3) да благовремено саставља и подноси директору односно шефу предлоге финансиских планова и завршних обрачуна.

Члан 22

Руководилац рачуноводства је заједно са директором предузећа односно шефом газдинства одговоран за исправност рачуноводствене службе. Он потписује поред директора односно шефа предлог финансиског плана и завршног обрачуна.

Сва документа новчаног, материјалног, обрачунског и кредитног карактера на основу којих се врши пријем и издавање новца, као и документа на основу којих се врши књижење у пословним књигама, потписује поред директора односно шефа и руководиоца рачуноводства или од њих овлашћена лица.

Члан 23

Ако по неком питању из делокруга рачуноводства дође до размимотица између директора предузећа односно шефа газдинства и руководиоца рачуноводства извршиће се наређење директора односно шефа газдинства. Руководилац рачуноводства дужан је о томе обавестити главног директора.

Пословање Југословенских државних железница

Члан 24

Основна средства под управом Југословенских државних железница јесу: зграде, земљишта, горњи и доњи строј железничких пруга, разни пружни

објекти све врсте возила, машинска постројења, уређаји, инвентар и сл.

Обртна средства под управом Југословенских државних железница су: сировине, помоћни и погонски материјал, потрошни инвентар, готови производи, новац, потраживања и хартије од вредности.

Члан 25

Основна средства Југословенских државних железница може отуђити из државне својине Влада ФНРЈ.

Преношење основних средстава Југословенских државних железница до 5,000.000 динара на државне органе, државне установе и државна привредна предузећа одобрава Министар саобраћаја.

Члан 26

Укупна основна и обртна средства Југословенских државних железница одређује Влада ФНРЈ.

Министар саобраћаја одређује којим ће основним и обртним средствима непосредно управљати Генерална дирекција а којим основним и обртним средствима управљају главне дирекције.

На основу извршене расподеле Генерална дирекција одређује сопствена основна и обртна средства главних дирекција, њихова заједничка основна средства и укупна сопствена основна и обртна средства железничких предузећа и газдинстава.

Главне дирекције одређују основна и обртна средства појединим железничким газдинствима и железничким предузећима у границама укупно одређених основних и обртних средстава.

Члан 27

Финансиско пословање свих јединица и дирекција Југословенских државних железница врши се на основу финансиског плана, који се саставља на основу експлоатационог односно производног плана.

Члан 28

Главне дирекције састављају свој финансиски план и збирни финансиски план својих предузећа односно газдинстава, а Генерална дирекција саставља свој финансиски план и збирни финансиски план главних дирекција.

Збирни финансиски план Генералне дирекције садржи односе са буџетом и распоред добити односно покрића планом предвиђеног губитка свих предузећа, газдинстава и дирекција Југословенских државних железница.

Члан 29

Железничка газдинства и предузећа, главне дирекције и Генерална дирекција по правилу остварују добит. Ближе одредбе о одређивању и расподели добити донеће се посебним прописима.

Члан 30

Финансиским планом предвиђени губитак Југословенских државних железница покрива се из савазног буџета.

Члан 31

По завршетку пословне године закључују се пословне књиге и саставља завршни обрачун.

Члан 32

Код сваког железничког газдинства и железничког предузећа оснива се Фонд руководства а код главних дирекција и Генералне дирекције оснивају се централни фондови.

Ближи прописи о Фонду руководства и о Централном фонду донеће се накнадно.

Прелазна наређења и завршне одредбе

Члан 33

Прописи Основног закона о државним привредним предузећима примењиваће се сходно у погледу пословања Југословенских државних железница.

Члан 34

Овлашћује се Министар саобраћаја да доноси ближе прописе о организацији и пословању Генералне и главних дирекција, железничких предузећа и газдинстава, као и потребна упутства за извршење ове уредбе.

Члан 35

Ова уредба ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије”.

22 априла 1947 године

Београд

Претседник Владе ФНРЈ
и Министар народне одбране,
Маршал Југославије
Јосип Броз-Тито, с. р.

Министар саобраћаја,
Тодор Вујасиновић, с. р.

279.

На основу чл. 1. Закона о овлашћењу Влади ФНРЈ за доношење уредаба по питањима из народне привреде Влада ФНРЈ, на предлог Министра рада ФНРЈ, прописује

УРЕДБУ

О ПЛАТАМА ПОЉОПРИВРЕДНИХ РАДНИКА

I. — ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Да би пољопривредни радници били правилно награђени за свој рад, њихове плате одређују се према врсти и тежини пољопривредних радова које обављају, као и према њиховим способностима и искуству у овим радовима. Поред тога узимају се у обзир и услови под којима радник обавља пољопривредне радове и дужина трајања његовог радног односа.

Члан 2

Пољопривредни радници с обзиром на трајање радног односа и на одређеност послова које обављају деле се на ове две категорије:

I категорија: повремена, месечна и сезонска радници, и

II категорија: стални радници.

Члан 3

Повремена пољопривредни радник је онај радник код кога трајање радног односа и врста посла нису унапред одређени.

Месечни пољопривредни радник је онај радник код кога је трајање радног односа одређено за један или више месеци, а чији рад није везан за одређени посао.

Сезонски пољопривредни радник је онај радник код кога је трајање радног односа уговорено према трајању одређених сезонских пољопривредних радова.

Стални пољопривредни радник је онај радник код кога је трајање радног односа уговорено за време од најмање годину дана и то за обављање одређених послова.

Члан 4

Ради правилног одређивања плата пољопривредним радницима, за сваку категорију установљавају се платне групе према врсти и тежини рада као и према способностима и искуству у послу, и то:

радници у првој категорији распоређују се у 1, 2 или 3 платну групу;

радници у другој категорији распоређују се у 1, 2 или 3 платну групу.

Члан 5

Распоред пољопривредних радника у платне групе врши руководиоца пољопривредног добра односно приватни послодавац.

Сваком пољопривредном раднику зајемчена је основна плата оне платне групе у коју је распоређен.

II. — ПЛАТЕ ПОЉОПРИВРЕДНИХ РАДНИКА

а) Плате повремених, месечних и сезонских пољопривредних радника

Члан 6

Повременим, месечним и сезонским пољопривредним радницима одређује се плата према часовима проведеним на раду или према постигнутом ефекту (учинку) рада (акордна плата).

Да би се акордном платом правилно наградили ови пољопривредни радници, утврђује се ефекат рада који радник треба да постигне у нормалном радном времену.

Пољопривредни радник који је плаћен према ефекту рада, уколико не постигне ефекат рада прописан за његову платну групу или за ту платну групу, не одговара по својим способностима и искуству, може бити распоређен у нижу платну групу. Напротив, уколико је ефекат његовог рада већи, плата му се повећава сразмерно постигнутом ефекту.

Члан 7

Основне плате повремених, месечних и сезонских пољопривредних радника према платним групама јесу:

Динара
по часу

1 група од 6.— до 7.—

2 група од 7.— до 9.—

3 група од 9.— до 11.50.

Основне плате ових радника обрачунавају се и исплаћују дневно, недељно или месечно према споразуму радника и руководиоца пољопривредног добра односно приватног послодавца.

Члан 8

Повремени, месечни и сезонски пољопривредни радници распоређују се у платне групе према томе које пољопривредне радове обављају.

Пољопривредни радови с обзиром на њихову врсту и тежину, као и с обзиром на потребно искуство и способност у послу, распоређују се у три групе које одговарају платним групама, и то:

I Запрежни радови у пољу

Назив рада	Платна група
1) Орање	
а) радник код плуга — — — — —	3
б) радник код запреге — — — — —	1
2) Дрљање — — — — —	1
3) Култивирање — — — — —	1
4) Тањирање — — — — —	2
5) Угарење са вишебраздним плугом — — — — —	2
6) Ваљање на ваљку са седиштем — — — — —	1
7) Сетва машином	
а) радник код коња и за машином — — — — —	2
б) радник код управљања — — — — —	3
8) Разбацивање вештачког ђубрета машином — — — — —	3
9) Прихрањивање биљака раствором вештачког ђубрета — — — — —	3
10) Сађење кромпира под плуг (радник код плуга) — — — — —	3
11) Линеирање	
а) радник код запреге — — — — —	1
б) радник код линијатора — — — — —	2
12) Запрежна обрада међуредова окопавина	
а) радник код коња — — — — —	1
б) радник код оруђа за обрађивање једног реда — — — — —	2
в) радник код оруђа за обрађивање више редова — — — — —	3
13) Жетва житарица са самовезаџицом	
а) радник код коња — — — — —	1
б) радник на машини — — — — —	3
14) Жетва житарица жетелицом — — — — —	3
15) Косидба сена и зелене хране травосаџицом — — — — —	2
16) Грабљење коњским грабљама — — — — —	1
17) Вађење кромпира машином — — — — —	3
18) Изоравање кромпира плугом — — — — —	3
19) Прскање усева коњском прскалицом — — — — —	3

II Запрежни радови на превозу

1) Превоз са утоваром и истоваром — — — — —	2
2) Самоутовар и истовар код превоза	
а) терета преко 60 кг по комаду на једног човека — — — — —	3
б) терета испод 60 кг по комаду на једног човека — — — — —	2
3) Возидба воде у бурету — — — — —	2
4) Возидба шећерне репе до 1 км са утоваром и истоваром — — — — —	3
5) Превоз терета без утовара и истовара — — — — —	1
6) Превоз стабљика, конопље, сламе, сена, снопова са утоваром и истоваром, а да је воз коректно саденут — — — — —	3

III Рад код машине на месту

1) Давање снопова на вршалицу — — — — —	3
2) Развезивање (резање) снопова код вршалице — — — — —	1
3) Хранар код вршалице (давање снопова у бубањ) — — — — —	3
4) Радник код сламе на вршалици — — — — —	2
5) Радник код плеве на вршалици — — — — —	2
6) Радник код врећа на вршалици — — — — —	2
7) Радници код тријера или ветрењаче — — — — —	1
8) Радници код сечкалице за ансилурање — — — — —	2
9) Хранар код сечкалице — — — — —	3

IV Ручни радови у ратарству

1) Пребирање кромпира — — — — —	1
2) Сађење кромпира са плугом — — — — —	2
3) Копање мотиком окопавина — — — — —	2
4) Проређивање шећерне репе — — — — —	3
5) Проређивање индустриског биља, баштенских (повртарских) култура и коренасто кртоластог биља — — — — —	3
6) Плевљење руком житарица и окопавина — — — — —	1
7) Скупљање кромпира за плугом и машином за вађење кромпира — — — — —	1
8) Ручно вађење коренасто кртоластог биља са резањем глава и чишћењем од земље — — — — —	2
9) Скупљање бостана — — — — —	1
10) Трапљење коренова и кртола — — — — —	2
11) Берба кукуруза и сунцокрета руком — — — — —	2
12) Везивање снопова житарица — — — — —	2
13) Сношење и слагање снопова у крстове — — — — —	1
14) Давање снопова сламе и сена на камару — — — — —	2
15) Дењење камара (камараш) — — — — —	3
16) Превртање и грабљење сена — — — — —	1
17) Додавање снопова сена и сламе на кола — — — — —	2
18) Скупљање зелене хране — — — — —	1
19) Слагање сена у багље — — — — —	1
20) Косидба руком — — — — —	3
21) Разбацивање стајског ђубрета — — — — —	1
22) Ручно разбацивање вештачких ђубрива — — — — —	3
23) Ђубрење вештачким ђубривом на кућице — — — — —	2
24) Лопатање у магацину зрна и семена — — — — —	1
25) Копање јама, канала и слично — — — — —	3
26) Покривање трапова земљом — — — — —	3
27) Слагање и набијање ансилурање хране — — — — —	2
28) Пуњење зрна у вреће и вагање — — — — —	2
29) Крчење жбуња — — — — —	3
30) Крчење дрвећа — — — — —	3
31) Неговање стајског ђубрета — — — — —	1
32) Оштрење коса за косачице	
а) оштрач — — — — —	2
б) радник који окреће тоцило — — — — —	1
33) Радник у наводњавању — — — — —	3
34) Отварање трапова — — — — —	2
35) Затрпавање јама и канала — — — — —	1
36) Пребирање и сортирање коренова за производњу семена — — — — —	2
37) Разношење и сађење садница коренастог биља са ђубрењем стајским ђубретом на кућице — — — — —	2
38) Разношење и сађење садница коренастог биља без ђубрења стајским ђубретом на кућице — — — — —	1
39) Прво копање шећерне репе семењаче са откривањем глава — — — — —	1
40) Копање шећерне репе са контролом проређивања — — — — —	2
41) Копање јаркова за хватање клеонеса — — — — —	3
42) Жетва шећерне репе семењаче — — — — —	2
43) Поливање кантом — — — — —	1
44) Оштрење мотика — — — — —	1
45) Чишћење семена на спирал тријеру — — — — —	1
46) Ношење воде за пиће — — — — —	1
47) Прекопавање ашовом или мотиком	
а) на каменитом терену и тешком — — — — —	3
б) на осталом терену — — — — —	2
48) Ручно риголовање — — — — —	3
49) Сађење живе ограде — — — — —	2
50) Оправка путева и дренажних јаркова — — — — —	2
51) Копање конопље мотиком — — — — —	2
52) Чупање белојке (конопље) руком — — — — —	3
53) Чупање лана — — — — —	3
54) Везивање у снопове и слагање у купе текстилног биља — — — — —	2

55) Плетење корпа — — — — —	2
56) Пребацивање компоста — — — — —	2
57) Припремање топлих леја са пуњењем ћурета — — — — —	3
58) Прављење леја за расађивање — — — — —	2
59) Сетва и расађивање у лејама и топлим лејама — — — — —	2
60) Вађење и сортирање расада — — — — —	1
61) Расађивање расада са поливањем — — — — —	2
62) Ручна сетва семена баштованских усева — — — — —	1
63) Сетва ручним планетом — — — — —	2
64) Берба коренасто кртоластог биља и ка- сног купуса у повртарству — — — — —	2
65) Збирање поврћа — — — — —	1
66) Ортање винограда — — — — —	3
67) Везивање винограда на шпалир — — — — —	2
68) Везивање винограда — — — — —	1
69) Заламање винограда — — — — —	2
70) Резидба винограда и воћњака — — — — —	3
71) Прскање винограда — — — — —	3
72) Берба грожђа — — — — —	2
73) Сађење винограда — — — — —	3
74) Прављење јама за сађење винограда — — — — —	3
75) Калемљење винограда — — — — —	3
76) Припрема материјала за калемљење ви- нограда — — — — —	2
77) Контрола калемова — — — — —	3
78) Сортирање калемова пре сађења — — — — —	2
79) Сађење калемова — — — — —	2
80) Припремање раствора за сузбијање ште- точина и биљних болести — — — — —	2
81) Запрашивање биљака (сумпорисање про- тив биљних болести) — — — — —	2
82) Разношење отровних мамаца — — — — —	2
83) Ручно скупљање штеточина (клеоноса) — — — — —	1
84) Сува запрашивања семена средствима против биљних болести — — — — —	2

Министри рада народних република у споразуму са министрима пољопривреде народних република распоређиваће непредвиђене пољопривредне радове у одговарајућу групу према њиховој сродности са већ распоређеним радовима.

Члан 9

Основна плата предрадника већа је за највише Динара 2.— од плате групе у којој је распоређен.

Предрадником се смата онај повремени, месечни и сезонски пољопривредни радник који руководи групом радника и одговара за њихов рад а уједно и сам учествује непосредно у раду групе.

Члан 10

Ако је повремени, месечни или сезонски радник у току истог радног дана радио на радовима распоређеним у различите групе, сваки рад му се плаћа према групи у коју је дотични рад сврстан. Време прелаза са рада једне групе на рад друге групе рачуна се као ефективни рад и плаћа се по групи којој је припадао прекинути рад.

Члан 11

Месечни и сезонски пољопривредни радници чији радни однос траје више од 6 месеци имају право на делимично плаћање у натури. Овим радницима исплатиће се на њихов захтев, уместо плате у новцу, она количина производа са пољопривредног добра која је потребна за годишњу исхрану њихове породице и то по откупној цени.

Уколико су у питању производи чија је потрошња рационарирана, радницима се могу дати на име плате у натури само оне количине које су предвиђене по прописима о рационарању. Руководилац пољопривредног добра односно приватни послода-

вац дужан је да о томе обавести надлежни народни одбор места становања дотичног пољопривредног радника.

б) Плате сталних пољопривредних радника

Члан 12

Сталним пољопривредним радницима одређује се плата месечно.

Ови радници не могу бити плаћени према учинку рада, тј. акордном платом.

У случају нарочитог залагања и успеха у раду стални пољопривредни радници добијају ванредни додатак.

Члан 13

Основне плате сталних пољопривредних радника према платним групама јесу:

- 1 група од Динара месечно: 1600.— до 2000.—
- 2 група од Динара месечно: 2000.— до 2600.—
- 3 група од Динара месечно: 2600.— до 3200.—

Основне плате ових радника плаћају се месечно.

Члан 14

Стални пољопривредни радници распоређују се у платне групе према спреми, способности, искуству, и обиму одговорности у послу.

Ови радници се деле на три групе, које одговарају платним групама, и то:

I Платна група у коју спадају:

- 1) помоћни чувари код стоке;
- 2) помоћни ноћни чувари;
- 3) помоћни пољари;
- 4) помоћно радно особље у шталама;
- 5) кочијаши;
- 6) волари;
- 7) радници код неге стоке;
- 8) ноћни чувари;
- 9) пољари;
- 10) радници у магацину;
- 11) радници код довоза хране (товарачи) и слично.

II Платна група у коју спадају:

- 1) кочијаши и волари оспособљени за рад са сејачицом и за деђење и слично;
- 2) пастухари, бикари, музачи, свињари и слично;
- 3) виноградар, воћари и баштовани;
- 4) радници који немају положени испит за звање трактористе, али који су оспособљени да управљају трактором;
- 5) приучени ложачи.

III Платна група у коју спадају:

- 1) настојници појединих салаша;
- 2) настојници код појединих врста стоке;
- 3) настојници код појединих грана производње;
- 4) настојници: подрумари, виноградар, воћари, баштовани и слично;
- 5) магационери;
- 6) мајстори и занатлије и слично.

Члан 15

Стални пољопривредни радници имају право на делимично плаћање у натури. Овим радницима на њихов захтев исплатиће се уместо плате у новцу она количина производа са пољопривредног добра која је потребна за годишњу исхрану њихове породице, и то по откупној цени.

Уколико су у питању производи чија је потрошња рационарирана поступиће се по пропису чл. 11 ст. 2 ове уредбе.

Члан 16

Сталним пољопривредним радницима припада ванредни месечни додатак у случају нарочитог залагања и успеха у раду у износу до Динара 500.—
Висину овог ванредног додатка одређује руководилац пољопривредног добра односно приватни послодавац.

III. — ПУТНИ ТРОШКОВИ, СТАНОВАЊЕ И ИСХРАНА ПОЉОПРИВРЕДНИХ РАДНИКА

Члан 17

Управе пољопривредних добара односно приватни послодавци дужни су пољопривредним радницима накнадити превозни трошак од места одакле су упућени на рад до места рада и натраг. У случају премештаја радница за време путовања припада право на изгубљену плату, као и на путне трошкове по постојећим прописима.

Члан 18

Пољопривредним радницима, запосленим на радovima који се обављају ван места њиховог сталног боравка, управе пољопривредних добара односно приватни послодавци дужни су дати бесплатан стан и осветљење и обезбедити храну у мензи по режијским ценама, осим у случају када су у питању радови кратког трајања или радови на којима је запослено мање од 10 радника.

Стални пољопривредни радници имају право на бесплатан посебан стан, а повремени, месечни и сезонски пољопривредни радници на бесплатне заједничке станбене просторије.

Храна се мора састојати најмање из три obroka и мора по квалитету и количини одговарати тежини посла.

У цену исхране не улазе трошкови за изградњу или закупнину кухињских просторија, нити трошкови кухињског уређаја, огрева, као ни плата куvara.

Уколико управа пољопривредног добра односно приватни послодавац не поступи по ставу 1 овог члана, као и у случају када су у питању радови кратког трајања или радови на којима је запослено мање од десет радника, дужан је платити радницима додатак од Динара 15—30.— дневно с обзиром на месне прилике.

IV. — РАДНО ВРЕМЕ

Члан 19

С обзиром да је обављање пољопривредних радова условљено годишњим добом то и трајање редовног радног времена у пољопривреди по правилу износи:

- а) 12 часова у месецу мају, јуну, јулу и августу;
- б) 11 часова у месецу априлу и септембру;
- в) 10 часова у месецу марту и октобру; и
- г) 8 часова у месецу новембру, децембру, јануару и фебруару.

Члан 20

Сви пољопривредни радници имају право на одмор у току једног радног дана који с обзиром на трајање редовног радног времена износи:

- а) 2 часа ако редовно радно време траје 12 часова;
- б) 1½ час ако редовно радно време траје од 10 до 11 часова; и
- в) 1 час ако редовно радно време траје 8 часова.

Време одмора не урачунава се у редовно радно време из претходног члана.

Члан 21

Пољопривредни радници имају право на један дан одмора у току седмице који по правилу пада на дан недеље. Руководилац пољопривредног добра односно приватни послодавац може одредити као дан одмора и неки други дан у току седмице, уколико то потребе посла захтевају.

Стални радници дужни су и на дан одмора да обаве послове који не трпе одлагање, као што су: исхрана и нега стоке, мужа крва и слично, уколико су иначе поред осталог тим послом задужени. Ако су задужени само тим послом, мора им се омогућити одмор.

Члан 22

Радно време у пољопривреди може се продужити само у следећим случајевима:

а) кад је потребно да се пољопривредно добро обезбеди од штете у случају више силе (поплаве, пожара и томе слично) или да се отстрани препреке за нормално обављање пољопривредних радова;

б) кад то сам развој послова на пољопривредном добру односно повезаност радова неопходно захтева;

в) код радова који се неизбежно морају обавити да би се обезбедио нормални почетак или завршетак радова; и

г) код искључиво сезонских радова чије је обављање условљено атмосферским приликама.

Радно време из тач. б) и в) може се продужити највише за два часа дневно, а из тач. г) највише до четири часа дневно.

У овим случајевима може руководилац пољопривредног добра односно приватни послодавац сам продужити редовно радно време, али је дужан одмах, а најдаље у року од 24 часа, о томе извести надлежни орган инспекције рада који ће, ако нађе да су разлози за продужење времена оправдани, дати накнадно одобрење.

Члан 23

Продужење радног времена у смислу чл. 22 код повремених, месечних или сезонских пољопривредних радника сматра се прековременим радом.

Прековремени рад плаћа се 50% више од основне плате која припада за рад у редовном радном времену, без обзира да ли је радник плаћен по часу или према ефекту (учинку) рада.

Члан 24

Повременим, месечним и сезонским пољопривредним радницима за рад на дан недељног одмора плата је за 50% виша од плате радног дана.

Члан 25

На дане државних празника, уколико ови не падну у дан недељног одмора, пољопривредни радници иако не раде имају право на плату која им припада за редовно радно време радног дана. Ова се плата исплаћује у виду временске плате и у случају акс је радник иначе плаћен по радном учинку.

Уколико ови радници на дане државних празника раде, имају право поред плате из претходног става и на плату радног дана обрачунату према времену стварно проведеном на раду односно према постигнутом радном учинку.

За рад на дан државног празника који падне у дан недељног одмора важи пропис чл. 24.

Члан 26

За ноћни рад припада свима пољопривредним радницима додатак од 12,50% на основну плату, под

условом да се ноћни рад врши најмање две ноћи узастопно.

Ноћним радом сматра се онај пољопривредни рад који се обавља од 20 до 4 часа.

За редовни рад око тимарења, исхране и муже стоке у ноћи, не припада овај додаток.

Члан 27

Забрањен је прековремени и ноћни рад пољопривредних радника испод 16 година старости, трудних жена са навршена 4 месеца трудноће и мајки дојиља до закључно 8 месеци дојења. За мајке дојиље рок ове забране може бити и продужен на основу лекарског мишљења.

Члан 28

Ако се рад мора прекинути због невремена или другог узрока више силе у току дана, повременим, месечним и сезонским радницима припада плата и за оне часове у којима је дошло до прекида рада, али највише за један дан.

Поред тога, месечним и сезонским пољопривредним радницима када су због невремена принуђени да не раде припада бесплатна храна највише за три дана.

V — ПОГОДНОСТИ СТАЛНИХ ПОЉОПРИВРЕДНИХ РАДНИКА НА ПОЉОПРИВРЕДНИМ ДОБРИМА

Члан 29

Сталним пољопривредним радницима на државним пољопривредним добрима даје се на бесплатно уживање земљиште у површини највише до 1800 кв. хв. (6500 м²). На додељеном земљишту ови радници могу производити све што је потребно њиховим домаћинствима.

Управа државног пољопривредног добра дужна је дати овим радницима бесплатну запрегу за обраду додељеног земљишта, и то за ове пољске радове: орање, сетву, парање (окопавање помоћу запреге) и довоз бербе до њиховог стана.

Ако државно пољопривредно добро не располаже земљиштем које би могло дати на уживање, сталним радницима припада новчана накнада у износу 3/4 просечног приноса са земљишта које се додељује по ст. 1 овог члана.

Члан 30

Стални пољопривредни радници имају право да о свом трошку држе на државном пољопривредном добру краву са телетом уколико исту већ имају, као и једну приплодну крмачу са приплодом до 6 месеци старости, два товљеника и живину сем гусака и ћурака.

Члан 31

Оним пољопривредним радницима који су обавезно осигурани за случај болести припада додаток од Динара 175.— месечно односно Динара 7.— дневно за свако дете у смислу постојећих прописа.

Члан 32

Отказни рок за сталне пољопривредне раднике износи 30 дана.

VI — ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 33

Извршење за потраживање по основу издржавања (алиментације) може се вршити само на $\frac{1}{2}$, а за остала приватно-правна потраживања само на $\frac{1}{6}$ чисте плате.

Члан 34

Сви раније закључени уговори о регулисању радних односа у пољопривреди морају се саобразити прописима ове уредбе.

Члан 35

Радници који по својој струци не спадају у пољопривредне раднике али су у непосредној вези са пољопривредном производњом (трактористи, занатлије), неће се плаћати по прописима ове уредбе већ по прописима који важе за њихову струку. Ови радници имају право, ако то желе, да траже да се и на њих док су запослени у пољопривредној производњи примењују прописи ове уредбе.

Члан 36

Министри пољопривреде народних република доноће ближе одредбе о радним нормама у пољопривреди по упутствима Министра пољопривреде ФНРЈ.

Члан 37

Упутства за извршење ове уредбе издаваће Министар рада ФНРЈ у споразуму са Министром пољопривреде и шумарства ФНРЈ.

Члан 38

Ова уредба ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије”.

9 априла 1947 године

Београд

Претседник Владе ФНРЈ

и Министар народне одбране,

Маршал Југославије

Јосип Броз-Тито, с. р.

Министар рада,

Викто Крстуловић, с. р.

САДРЖАЈ:

Страна

278. Уредба о организацији и пословању Југословенских државних железница — 405

279. Уредба о платама пољопривредних радника — 408